

לאחר גלות ממושכת של אלף ושמונה מאות שנה ויותר קיבל העם היהודי מחדש את מדינתו במשפט־עמים גלוי, כדברו של הרצל וכנבואתו על הקמת המדינה כעבור המישים שנה! (מלים, ציוניות...) לאחר חקירות של שבועות ולבסוף מתיחות עד כדי גרימה לאדישות הודיעו על מתן המדינה. השמחה עברה כל גבול. היא כיפרה במקצת על כל הצרות והיסורים והיא גם חפצה לא במעט בקרבנות שיפלו על הגשמתה. בשנים בנובמבר היתה הצהרת בלפור, ובעשרים ותשעה — מתן העצמאות! אך יחד עם זה הוטל עלינו עתה בתור אנשי חטיבה כל מלוא התפקיד אשר לו נקראנו. נצטרך לוותר על הרבה, לסבול וכו'. אבל עלינו לדעת לעמוד.

2.1.48

— — —

שיא הימים האלה היה הפעולה שביצענו ועתה שוב אין אנו סירוגים ירוקים אלא חילים שטיפלו באש. אני במוגברת, כי הייתי המקלען של המחלקה ו־120 התרמילים שנותרו בערימה לאחר הנסיגה יעידו על זאת. איני רוצה להתעכב על פרטים, אך אחת אני יודע, שמלבד הסירות הלאומי, מלבד המבחן שבו עמדנו — התלכדנו בבת־אחת הבנים עם הבנות — והראינו דאגה ומסירות אמיתית לאחים היוצאים ואין יודע אם יחזרו.

13.1.48

— — —

מותם של י"א מבני ראשון־לציון השרה אבל כבד. אחד־עשר מבני המקום נגדעו ללא עת. הנצב"ה. אך אחת יודעים עתה כולנו: זוהי הדרך בה נלך. אחרת אין. לא היה זה מוות בקרב, היתה זו התעללות אכזרית של בני העם האצילו נדע לגמול להם כגמולם בלי כל מוסר־כליות וחרטה. אך דבר אחד ידעתי לעצמי, שלא כדאי לגרום להורים צער מעין זה, כי לא מעט סבלו עד שהגיעו לכך, ולכן הסיסמה היא: „הבא להרגך השכם להורג“.

2.3.48

אתמול מלאו 5 חדשים להיותנו ברמת, 4 ומשהו בחטיבה וכבר 12 יום בקורס מ"כ, כלומר, נשארו עוד 33 יום לשהותנו כאן. הזמן עובר בשקט — והארץ רועשת: הרוגים בפעולה, הרוגים בנסיעה והרוגים מופקדים (נלקח מהם נשק־מגן והועמדו כך בפני המון ערבי פרוץ). וכשחשבתי קצת אתמול, ודוקא בזמן האוכל, עלה בדעתי שהאדם סוף־סוף הוא חיה ברברית, אלא שמלחמת־קיומו משוכללת יותר, „מבוססת על מדע“, וכל השאר — על חיים חברתיים. שייך לאוטופיה. ושוב אני נוכח שאני לא בשביל הצבא. אבל תיכף באה תשובה: אין להתעלם מן המציאות. הבא להרגך השכם להרגו, אבל בלי ש.תמות נפשי עם פלשתים. היום הוקמה ממשלה יהודית זמנית

מטרת יומן זה היא לשמש ראי נאמן לחי הגיגי, חוויתי וכל אשר יקיף אותי במשך שנתים אלה של היותי בחטיבה... להחלטתי על כתיבת היומן עזרו לא במעט דבריו של אבא ולכן הקדשתי לו גם את יומני. יהיה זה ציון קטן להערכתי אותו ולאהבתי לו כאב, ואולי יותר מזה — כחבר נאמן בכל שעת מצוקה ומועקה. איני רוצה לגרוע בזה כלום מהערכתי את אמי, אשר אהבתה, ולפעמים בכל התמימות והפינוק שבה, ליוחני כל השנים וגם בימיה־התופשה שביליתי בבית מעת עזבי אותו ללימודים ולהכשרה. כן איני יכול להסתיר את חיבתי לאחי, למרות היותם שונים ממני.

16.10.1947

— — — ובכל־זאת על שני דברים רציתי להתעכב — ראשית, על מצבנו כישוב יהודי בארץ ואנו כהכשרה, שהיא בורג קטן אך חשוב במערכת בטחון הישוב; ושנית, על בקשת השליחים כמדריכים לתנועת „הנוער העובד“ מקרב ההכשרה. אם לא נרצה להרחיק לכת הרי שברור שהפתרון היחיד לקליטת עליה בזמן זה הוא מדינה יהודית שיכולה לקום עתה רק כתוצאה של חלוקה ותהיה כאשר תהיה. ומכיון שישנם כל הסיכויים להכרעה חיובית בענין זה, הרי שעלינו להיות נכונים לכל פורענות העלולה להתרחש, כי פעולה נגדית תכופה ורחבה יכולה, לדעתי, למנוע הרבה קרבות וחללים להבא. ואם גם יש גוזמה בכל השמועות על ריכוזי כנופיות ערביות בגבולות והכנסת הלגיון הערבי במקום הבריטים במקומות־הספר, הרי מוטב שנהיה מוכנים במכסימום ולאחר־מכן „להתאכזב“ מאשר להיפך. ואם כך, הרי שהישוב נדרש לגיוס עצמי ונרחב למדי, על כל צרה שלא תבוא ויהיה זה להבטחת שמירה או להחלפת אנשי המשקים בעבודתם; ומובן שאת החלק העיקרי בכל הג'ל יעשו חטיבות רגילות או הכשרות מגויסות כי זה תפקידן. ולכן גם אנו, כחלק מגוף זה, צריכים להיות מוכנים — והכנה נפשית אולי יותר מכל הכנה אחרת — לתפקיד זה... כן אין לדעת מה יהיה יחסה של הממשלה הבריטית למערכת־הבטחון היהודית, כי הנציב העליון, מצד אחד, בדבריו לבן־גוריון הודיע שהממשלה הבריטית עדיין שלטת, ולא תתן לכל ארגון־בטחון אחר לפעול, אבל מצד שני היא נמצאת במצב בלתי־רעים ועובדה היא שכל הכבודה שעברה למקומות הדרושים, הן באנשים והן בכלים, לא ניתנה לביקורת. אך השלטון מסוגל לכל, ואנו צריכים להיות מוכנים גם לחיפושים, כי עתה יקל בהרבה למצוא מחבואים, אנשים וכו', ואשר לבעיית המדריכים לתנועה: מה מעציב הדבר שלאחר כל הדברים הנאמרים בדבר המלחמה בסירור וארגון נוער בפרברים, נמצאים כאלה הרואים את כל הענין הזה כצחוק, כענין הניתן לדחיה. אני כשלעצמי איני יודע מדוע אני נמשך לענין זה—אולי מפני שאיני נלהב עד כדי שגעון לאימונים או שזה יקל עלי פחות או יותר בהמשך הלימודים אם ארצה באמת להמשיך הלאה, או שזה הטבע שבי...

20.10.47

הערב תיערך הרשמית ומעתה נהיה חיילי האומה העברית בפועל. כבוד גדול באמת!

(הועד הלאומי והסוכנות). מי יתן ותקום המדינה היהודית האמיתית והחוקה והיישולם ישובו לארץ וערובה לכך — עזיבת הבריטים את הארץ. היום התעסקתי בפילוסופיה וציונות, אבל גם זה לעתים מעיק ודורש ביטוי.

6.3.48

— — — כשאשוב אתה שהייך הצעירים עלולים להיקפד באחד הימים או הלילות מכדור אויב אכזר צמרמורת עוברת בכל גופך והנך

מפחד מעצם הדברים שהעלית על לבך. אבל כל זה עד לרגע מסרים, עד להתחלת הקרב. מכאן עד סופו נעלם הפחד וכולך הופך למנוע של כלי שני. וכאלה הם החיים. על הכל ניתן לחשוב עד התחלת הקרב, אבל משהתחיל — עלינו לחדול מכל, למלא את המוטל עד שאש־הנגד תעיד על נצחוננו, ובמקרה הפוך — הכדור האחרון לך הוא, כי אין רחמים בדין! התחלנו בקרב מכריע על חיי עמנו ועתידו ועלינו לנצח, הפחד והמוות ורצון עז לחיים ילוונו עד לסוף ואז ננצח, כי אחרת איראפשר!